

2015-04-22

Dnr 2056-2014/15

Handlingsprogram för jämställdhet i riksdagen för valperioden 2014-2018

Syfte

Riksdagens ledamöter ska oavsett kön ha samma reella förutsättningar att verka i riksdagen. Syftet med handlingsprogrammet för jämställdhet för 2014–2018 är att belysa skillnader i förutsättningarna för manliga och kvinnliga riksdagsledamöter att utöva sitt uppdrag och genomföra insatser för att utjämna skillnader som finns. Arbetet syftar även till att öka kunskapen och medvetandet om könets betydelse för makt och inflytande. Genom att kontinuerligt uppmärksamma frågor om jämställdhet bidrar handlingsprogrammet till att nå målet om en jämställd riksdag.

Bakgrund

Riksdagen beslutade i juni 2006¹ att ett kontinuerligt och planmässigt arbete för jämställdhet ska bedrivas i riksdagen och att ett handlingsprogram för jämställdhet ska fastställas av riksdagsstyrelsen för varje valperiod. Syftet är att främja jämställdheten i riksdagen och detta främst i fråga om de kvalitativa aspekterna.

De insatser som görs inom ramen för riksdagens eget jämställdhetsarbete bör i första hand avse förhållandena inom riksdagen. Handlingsprogrammen avser alltså inte jämställdhetsaspekter inom olika enskilda politikområden. Det handlar om frågor som i jämställdhetspolitiken hänförs till delmålet om makt och inflytande: ”En jämn fördelning av makt och inflytande. Kvinnor och män ska ha samma rätt och möjlighet att vara aktiva samhällsmedborgare och att forma villkoren för beslutsfattandet”.²

Riksdagsstyrelsen har fastställt handlingsprogram för jämställdhet de två senaste valperioderna. Handlingsprogrammen har följts upp och utvärderats.

¹ 2005/06:KU21, 2004/05:URF1, RS 2004/05:3, RS 2004/05:8

² Prop. 2005/06:155, bet. 2005/06: AU11

Inriktning och innehåll

Handlingsprogrammet för den innevarande valperioden ska avse förhållandena inom riksdagen och tydligare än tidigare rikta in sig på frågor som rör förutsättningarna för kvinnliga och manliga ledamöter att utöva sitt uppdrag.

Handlingsprogrammet för 2014-2018 ska inledas med en kartläggning av jämställdheten i riksdagen. Kartläggningen kommer också att användas som nollmätning i uppföljningen av handlingsprogrammet vid valperiodens slut. Som underlag för det fortsatta arbetet ska rådande strukturer belysas med hjälp av statistik, t.ex. analys av talartider, sammansättningen i presidier och hur riksdagen representeras i olika sammanhang.

Kvalitativa aspekter av jämställdheten i riksdagen står dock i fokus för handlingsprogrammet. Det kan handla om tilltal, förhållningssätt och bemötande, både kollegor emellan men också i kontakter med väljare och media. Hur det politiska ledarskapet påverkas av kön bör också uppmärksammas.

Sociala medier är ett betydande inslag i ledamöternas tillvaro idag och handlingsprogrammet bör därför särskilt uppmärksamma hur detta påverkar förutsättningarna för kvinnliga och manliga ledamöter att utöva sitt uppdrag.

Arbetsmiljö och arbetsförhållanden handlar även om att få vardagen att gå ihop. Hur riksdagens arbete är organiserat med tanke på voringstider, hur sammanträden planeras in och hur servicen ser ut vad gäller barntillsyn m.m. är därför av intresse.

Handlingsprogrammet bör även omfatta utbildningsinsatser och aktiviteter för att öka ledamöters kunskaper om könets betydelse för makt och inflytande.

Arbetsformer

Arbetet ska bedrivas av en arbetsgrupp under ledning av tredje vice talmannen. Representanter från samtliga partier ska ingå i arbetsgruppen som också ska ha en jämn könsfördelning.

Arbetsgruppen ska lägga fram förslag till åtgärder och aktiviteter för beslut av styrelsen. Den ska fortlöpande, minst en gång per termin, rapportera sitt arbete till styrelsen.

Ett planmässigt och kontinuerligt arbete förutsätter att tjänstemannastöd kan tillhandahållas. Det kan också finnas behov av att anlita extern kompetens för stöd i arbetet. Riksdagsdirektören bör därför få i uppdrag att besluta om administrativt stöd och en budget för arbetet.

Vid valperiodens slut ska styrelsen enligt riksdagsbeslutet från 2006 utvärdera och följa upp handlingsprogrammet.